

İlgili Kanun / Madde
5510 S.SGK. /24

T.C
YARGITAY
10. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2014/3541
Karar No. 2014/4451
Tarihi: 04.03.2014

● İŞ KAZASI NEDENİYLE SİGORTALI VE HAK SAHİPLERİNE BAĞLANAN GELİRİN İŞVERENE RUCU EDİLMESİNİN ESASLARI

ÖZETİ: 506 sayılı Yasanın 92. maddesi ise, “Malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları ile iş kazalarıyla meslek hastalıkları sigortasından hak kazanılan aylık ve gelirler birleşirse, sigortalıya veya hak sahibine bu aylık ve gelirlerden yüksek olanın tümü, eksik olanın da yarısı bağlanır. Bu aylık ve gelirler eşitse, iş kazalarıyla meslek hastalıkları sigortasından bağlanan gelirin tümü, malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarından bağlanan aylığın da yarısı verilir.” düzenlemesini içermektedir.

Sürekli iş göremezlik gelirinin yarıya indirildiği durumlarda, peşin sermaye değerli gelirin, gelir başlangıç tarihi itibarıyla %50 üzerinden belirlenmesi; bu oran üzerinden belirlenmiş olan peşin sermaye değerli gelire, gelir başlangıç tarihinden gelirin yarıya düştüğü tarihe kadar ödenen gelirin %50 fark oranına karşılık miktarının ilavesi gerekecektir. Ayrıca, başlangıçtaki gelir onay tarihinin esas alınması gereği de bulunmaktadır.

Fiili ödemenin mevcudiyeti halinde, fiili ödeme ile ilişkin olduğu gelirin ilk peşin sermaye değerinin karşılaştırılması sonucu, şayet ilk peşin sermaye değerli gelirin kusur karşılığı, fiili ödeme miktarının kusur karşılığından düşük ise o taktirde ilk peşin sermaye değerine itibar edilmesi, aksine fiili ödeme miktarı ilk peşin değerden düşük ise o taktirde de fiili

ödeme miktarının esas alınması gerekecektir. Somut olayda Okan ve Orkun yönünden karşılaştırmaya esas alınacak peşin sermaye değerli gelirin yukarıda belirtildiği şekilde hesaplanması ve fiili ödeme miktar ile karşılaştırılması gerekecektir.

DAVA: İş kazası sonucu ölen sigortalının hak sahiplerine bağlanan gelirler ile yapılan ödemelerin 506 sayılı Yasanın 10. ve 26. maddeleri uyarınca tazmini davasının yapılan yargılaması sonunda; ilâmda yazılı nedenlerle davanın kabulüne ilişkin hükmün süresi içinde duruşmalı olarak temyizen incelenmesi davalı vekilince istenilmesi üzerine, dosya incelenerek, işin duruşmaya tâbi olduğu anlaşılmış ve duruşma için 14.05.2013 Salı günü tayin edilerek taraflara çağrı kağıdı gönderilmişti. Duruşma günü davalı adına Av. Mehmet Tekdemir ile karşı taraf adına Av. Adnan Başkan geldiler. Duruşmaya başlanarak hazır bulunan avukatların sözlü açıklamaları dinlendikten sonra duruşmaya son verilerek aynı günde Tetkik Hâkimi Hatice Kamışlık tarafından düzenlenen raporla dosyadaki kağıtlar okunduktan sonra işin gereği düşünüldü ve aşağıdaki karar tespit edildi.

1-Dosyadaki yazılara, kararın dayandığı delillerle kanunî gerektirici sebeplere göre sair temyiz itirazlarının reddine,

2-Dava; 29.03.2007 tarihli iş kazasında ölen sigortalının bağlanan gelirler ile yapılan ödemelerin davalılardan tahsili istemine ilişkin olup, 5510 sayılı Yasanın 21. maddesiyle yeniden getirilen “sigortalı veya hak sahiplerinin işverenden isteyebilecekleri tutarlarla sınırlı” tazmin hükmünün, 5510 sayılı Yasanın yürürlüğü öncesinde gerçekleşen iş kazalarından kaynaklanan rücu tazminat davalarında uygulanmasına olanak veren bir düzenleme bulunmadığı gözetildiğinde davanın yasal dayanağı 506 sayılı Yasanın 26. maddesidir.

Anılan maddedeki halefiyet ilkesi uyarınca, Kurumun rücu alacağı; hak sahiplerinin tazmin sorumlularından isteyebileceği maddi zarar (Tavan) miktarı ile sınırlı iken, Anayasa Mahkemesi’nin, 21.03.2007 gün ve 26649 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan 23.11.2006 gün ve E:2003/10, K:2006/106 sayılı kararı ile 26.maddedeki “...sigortalı veya hak sahibi kimselerin işverenden isteyebilecekleri miktarla sınırlı olmak üzere...” bölümünün Anayasaya aykırılık nedeniyle iptaline karar verilmiş olması karşısında, ilk peşin değerli gelirlerin, tazmin sorumlularının kusuruna isabet eden miktarıyla sınırlı şekilde belirlenmesi yönündeki mahkeme yaklaşımı yerinde bulunmaktadır.

Kurumun, sigortalıya bağladığı ilk peşin sermaye değerli gelirden fazlasını isteme hakkı bulunmadığı gibi; bağlanan gelirin kesildiği veya kesilmesi gereğinin, yargılama sürecinde ortaya çıktığı durumlarda, Kurumun ödemediği veya ödeyemeyecek olduğu gelir kesimini rücu isteyemeyeceği yönü de, tazmine yönelik davada gözetilmesi gereken genel ilkeler arasında bulunmaktadır.

İş kazasına uğrayan sigortalının hak sahiplerine 09.07.2007 başlangıç, 23.10.2007 onay tarihli gelir bağlandığı, bağlanan gelirin, sigortalının hak sahiplerine

01.08.2007 tarihinden itibaren ölüm aylığı bağlanması nedeniyle, 506 sayılı Yasanın 92. maddesi uyarınca yarıya indirildiği, hak sahiplerinden Okan'ın 25.10.2010 tarihinde mezuniyeti nedeniyle, Orkun'un 25.11.2011 tarihinde on sekiz yaşını doldurması nedeniyle gelirinin kesildiği anlaşılmıştır.

İş kazası sonucu sürekli iş göremezlik durumuna giren sigortalının hak sahiplerine bağlanan gelirin ilk peşin sermaye değeri, gelecekte ödenecek gelirlerin, yaş, kesilme ihtimali ve Kurumca belirlenecek iskonto oranı dikkate alınarak hesaplanan tutarını ifade etmekte olup, Kurum iş kazası ya da meslek hastalığı ile malullük sonucu sigortalılara ve bunların ölümü halinde hak sahiplerine yaptığı her türlü ödemelerle bağlanmış bulunduğu gelirin başladığı tarihteki ilk peşin sermaye değerini, zarara sebep olan işveren ya da üçüncü kişilere rucu etmektedir.

506 sayılı Yasanın 92. maddesi ise, “Malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları ile iş kazalarıyla meslek hastalıkları sigortasından hak kazanılan aylık ve gelirler birleşirse, sigortalıya veya hak sahibine bu aylık ve gelirlerden yüksek olanın tümü, eksik olanın da yarısı bağlanır. Bu aylık ve gelirler eşitse, iş kazalarıyla meslek hastalıkları sigortasından bağlanan gelirin tümü, malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarından bağlanan aylığın da yarısı verilir.” düzenlemesini içermektedir.

Sürekli iş göremezlik gelirinin yarıya indirildiği durumlarda, peşin sermaye değerli gelirin, gelir başlangıç tarihi itibarıyla %50 üzerinden belirlenmesi; bu oran üzerinden belirlenmiş olan peşin sermaye değerli gelire, gelir başlangıç tarihinden gelirin yarıya düştüğü tarihe kadar ödenen gelirin %50 fark oranına karşılık miktarının ilavesi gerekecektir. Ayrıca, başlangıçtaki gelir onay tarihinin esas alınması gereği de bulunmaktadır.

Fiili ödemenin mevcudiyeti halinde, fiili ödeme ile ilişkin olduğu gelirin ilk peşin sermaye değerinin karşılaştırılması sonucu, şayet ilk peşin sermaye değerli gelirin kusur karşılığı, fiili ödeme miktarının kusur karşılığından düşük ise o taktirde ilk peşin sermaye değerine itibar edilmesi, aksine fiili ödeme miktarı ilk peşin değerden düşük ise o taktirde de fiili ödeme miktarının esas alınması gerekecektir. Somut olayda Okan ve Orkun yönünden karşılaştırmaya esas alınacak peşin sermaye değerli gelirin yukarıda belirtildiği şekilde hesaplanması ve fiili ödeme miktar ile karşılaştırılması gerekecektir.

Mahkemece yukarıda açıklanan maddi ve hukuki ilkeler uyarınca araştırma yapılarak, davalının tazmin ile sorumlu olduğu miktar belirlendikten sonra, hasıl olacak sonuca göre karar verilmesi gerekirken, yazılı şekilde karar verilmiş olması usul ve yasaya aykırı olup, bozma nedenidir.

O halde, davalı vekilinin bu yönleri amaçlayan temyiz itirazları kabul edilmeli ve hüküm bozulmalıdır.

SONUÇ: Yukarıda açıklanan nedenlerle hükmün BOZULMASINA, davalı avukatı yararına takdir edilen 1.100,00 TL duruşma avukatlık parasının karşı tarafa yükletilmesine, temyiz harcının istek halinde davalıya iadesine, 04.03.2014 gününde oybirliğiyle karar verildi.